

der alene skal modtage friarv, skal have stilling som arving eller legatar. Hvor særlige grunde taler for det, kan skifteretten efter stk. 3 bestemme, at en legatar skal have stilling som arving. Skifteretten kan endvidere bestemme, at en arving skal have stilling som legatar, hvis den pågældende samtykker deri eller alene skal arve en ubetydelig del af boet. Den pågældende mister ikke derved sin ret til at forlange overtagelse efter vurdering.

En legatar har ikke den samme indflydelse på bobehandlingen som en arving. Således har en legatar normalt ikke indflydelse på, efter hvilken skifteform boet skal behandles, og har ikke stemmeret på bomøder eller i øvrigt bestemmelsesret i de af boets forhold, der ikke vedrører legatet.

4.3.2. Lovforslagets udformning

Efter § 50, stk. 2, i forslaget til ny arvelov kan arveladeren ved testamente bestemme, at en tvangsarving skal have sin arv udbetalt kontant.

Arvelovsudvalget anfører i betænkningen s. 366, at forslaget til § 50, stk. 2, kan give anledning til tvivl om, hvorvidt den pågældende herefter må anses for arving eller legatar i boet.

Udvalget foreslår på den baggrund, at dødsboskiftelovens § 13, stk. 1, præciseres, således at det klart kommer til at fremgå, at en tvangsarving, der ifølge testamente skal have sin tvangsarv udbetalt kontant, bevarer sin status som arving i boet. Herved bevarer tvangsarvingen sin medbestemmelsesret i boets forhold.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 2 (forslaget til ændring af dødsboskiftelovens § 13, stk. 1), og bemærkningerne til denne bestemmelse.

4.4. Indsigelse mod en testamentarisk bestemmelse om fordeling af sædvanligt indbo og personlige effekter mv.

4.4.1. Gældende ret.

Efter dødsboskiftelovens § 89, stk. 1, nr. 1, jf. § 101, stk. 1, skal bl.a. tvister om retten til at arve behandles af skifteretten, der træffer afgørelse ved dom. Bestemmelsen indebærer, at indsigelser mod gyldigheden af testamentariske dispositioner er domssager.

4.4.2. Lovforslagets udformning

Efter § 66 i forslaget til ny arvelov kan en testamentarisk bestemmelse om fordeling af sædvanligt indbo og personlige effekter oprettes skriftligt af testator ved en dateret og underskrevet erklæring. De almindelige

regler om oprettelse af testamente skal således ikke være opfyldt.

En testamentarisk disposition efter forslaget til § 66 omhandler alene aktiver af begrænset formueværdi.

Udvalget foreslår derfor i betænkningen s. 249, at indsigelser mod en sådan testamentarisk disposition skal afgøres af skifteretten ved kendelse frem for under en domssags mere omfattende former. En sådan ændring af loven vil efter udvalgets opfattelse forhindre, at tvister om indbofordelinger kommer til at trække behandlingen af boerne i langdrag.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 10, (forslaget til dødsboskiftelovens § 101, stk. 3), og bemærkningerne til denne bestemmelse.

4.5. Ugift samlevers adgang til overtagelse af hidtidig fælles bolig og sædvanligt indbo

Arvelovsudvalget anfører i betænkningen s. 375f, at en længstlevende samlever, uanset om den pågældende i øvrigt skal arve førstafdøde, kan have behov for at overtage aktiver, der tilhører den førstafdøde samlever.

Udvalget foreslår derfor en regel om, at den længstlevende samlever har ret til at overtage den hidtidige fælles bolig og sædvanligt indbo mod at betale et overskydende beløb kontant til boet.

En sådan ret bør samleveren efter udvalgets opfattelse kun have, hvis parterne på dødstidspunktet levede sammen på fælles bopæl og havde gjort det i de sidste 2 år forud for dødsfaldet, eller hvis parterne levede sammen og ventede, havde eller havde haft et fællesbarn. Efter udvalgets udkast er det ikke et krav, at samlivforholdet skal have været ægteskabslignende.

Justitsministeriet kan tiltræde den foreslåede styrkelse af samleverens retsstilling. Af hensyn til sammenhængen med bl.a. de foreslåede regler i arveloven om oprettelse af udvidet samlevertestamente finder Justitsministeriet, at den foreslåede overtagelsesadgang kun bør gælde i forhold til samlivsforhold, der har haft en ægteskabslignende karakter.

Der henvises til lovforslagets § 3, nr. 11 (forslaget til dødsboskiftelovens kapitel 30 a), og bemærkningerne hertil.

5. Retsafgiftsloven

Efter retsafgiftslovens § 48, stk. 1, skal der betales en afgift på 175 kr. for attester, afskrifter, udskrifter, fotokopier eller lignende, der udfærdiges af retten.

Det følger af § 22 i forslaget til ny arvelov, at en længstlevende, der har fået boet udleveret til uskiftet